

คม·สด·ลึก

ปีที่ 12 ฉบับที่ 4206 วันศุกร์ที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2556 หน้า 12

นำผลิตอาหารเสริมวัวพื้นบ้าน เสริมโภชนาการ-เพิ่มเนื้อน้ำหนักร

ด้วยวัวเป็นสัตว์เศรษฐกิจสำคัญของเกษตรกร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากสภาพอากาศที่แห้งแล้งวัวพื้นบ้านจึงมีเพียงฟางข้าวและหญ้าแห้งประทังชีวิต ทำให้ขาดสารอาหาร น้ำหนักลดลง ส่งผลกระทบด้านราคาจำหน่าย ซึ่งการแก้ปัญหาให้วัวกินอาหารเสริมเพื่อสร้างเนื้อและพลังงาน จึงเป็นแนวทางที่ รศ.ดร.หาญชัย อัมภามผล มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร นำผลิตผลการเกษตรที่มีในชุมชนมาผลิตเป็นอาหารเสริมเพื่อวัวพันธุ์พื้นบ้านมีโภชนาการที่ดี

สำหรับการนำเทคโนโลยีมาบูรณาการกับสรีรวิทยาของวัวโดยเฉพาะสายพันธุ์พื้นบ้าน คือการเสริมอาหารในสูตรอาหารสัตว์ที่เหมาะสม จะทำให้วัวเจริญเติบโตสม่ำเสมอ ได้เนื้อที่มีคุณภาพ คล้ายกับการเลี้ยงโคขุนโพนอย่างค่า อีกทั้งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยการนำผลผลิตการเกษตรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วัวสายพันธุ์นี้มีลักษณะพิเศษคือเลี้ยงง่าย อดทนต่อสภาพอากาศที่แห้งแล้ง แต่ราคาจำหน่ายยังไม่ดีเท่าที่ควร การลงทุนซื้ออาหารสำเร็จรูปใช้เป็นอาหารเสริมที่ราคา 290-300 บาท/30 กก. เฉลี่ย กก. ละ 10 บาท ทำให้เกษตรกรไม่คุ้มค่ากับการลงทุน การคิดค้นสูตรอาหารเสริมเน้นผลผลิตที่เหลือจากการเกษตร ทาง่าย มีอยู่ใน

รศ.ดร.หาญชัย อัมภามผล

ท้องถิ่นมาผลิต จึงเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรได้เห็นถึงประโยชน์ของวัตถุดิบที่มีในชุมชนและสามารถนำมาผลิตได้เอง ประหยัดต้นทุนได้ถึง กก.ละ 6-7 บาท

“วัวพื้นบ้านต้องได้กินอาหารหยาบ หญ้าสดถือเป็นอาหารที่ดีที่สุด แต่ช่วงฤดูร้อนแล้งหญ้าสดหายาก และมีราคาแพงวัวจะได้กินเพียงฟางข้าว ซึ่งทำให้น้ำหนักลดลง อาหารเสริมจึงมีความจำเป็นที่จะทำให้อ้วนได้รับสารอาหารที่ครบถ้วน กว่า 10 ปีที่วิจัย

และทดลองนำวัตถุดิบที่มีในชุมชนมาใช้ ซึ่งล้วนเป็นผลพลอยได้จากการเกษตร เช่น กากมัน รำข้าว ใบกระถินสด ใบและหัวมันสำปะหลัง กากถั่วลิสง รำข้าว และปลายข้าว” รศ.ดร.หาญชัย แจง

สำหรับวัตถุดิบที่นำมาใช้ผลิตซึ่งถือเป็นสูตรควบคุมที่ต้องใช้เป็นส่วนผสมใน 100 กก. ประกอบด้วย อาหารเม็ดโคขุนโพนอย่างค่า 7 กก. ปลายข้าวและแกลบ บดอย่างละ 8 กก. รำละเอียด 10

กก. และยูเรีย 2 กก. ส่วนวัตถุดิบหาง่ายในท้องถิ่นได้ 4 สูตร คือใช้ใบและหัวมันสำปะหลัง กากเนื้อในอย่างพารา กากเนื้อในฝ้าย และกากเนื้อในปาล์ม จำนวน 65 กก.

“จากการวิจัยพบว่า ใบสดของมันสำปะหลังมีสารไซยาไนด์ หากใช้ใบสดนำไปเป็นส่วนผสมทันทีจะส่งผลเสีย จึงต้องนำไปผึ่งให้โดนความร้อนก่อน เพื่อให้สารนี้ลดลง อีกทั้งพบว่าใบมันมีโปรตีนถึงร้อยละ 18 ที่ช่วยสร้างเนื้อให้วัวมีโภชนาการที่ดี ส่วนขั้นตอนการผสมขึ้นอยู่กับราคาคำนวณ

(ต่อด้านหลัง)

น้ำหนักของวัว เพราะแต่ละ
ตัวต้องการปริมาณที่ต่าง
กัน หลังคัดเลือกวัตถุดิบ
ได้แล้ว จึงนำส่วนผสมมา
ทำให้เป็นชั้นเล็ก ก่อนผสม
สูตรอาหารตามที่คำนวณ
ไว้ด้วยเครื่องผสม ก่อน
นำไปให้วัวกิน” รศ.ดร.
หาญชัย บอก

ทว่า หากเกษตรกร
ต้องการเลี้ยงวัวพันธุ์บ้าน
เป็นอาชีพ ต้องคำนึงถึง
อาหาร การเลี้ยงให้ถูก
สุขลักษณะ ทั้งถ่ายพยาธิ ฉีด

วัคซีน ทำความสะอาดคอกเลี้ยง สิ่งเหล่านี้จะช่วย
ให้วัวมีสุขภาพและโภชนาการที่ดี ซึ่งช่วยลดเวลา
การเลี้ยงให้น้อยลง และได้ปริมาณเนื้อที่มีคุณภาพ
ถือเป็นการยกระดับการเลี้ยงวัวพันธุ์พื้นบ้าน อีกทั้ง
เพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้นด้วย

สำหรับเกษตรกรที่สนใจสูตรอาหารเสริมให้
วัวพันธุ์บ้านที่เลี้ยงไว้ สอบถามได้ที่ รศ.ดร.หาญชัย
อัมภภผล คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร โทรศัพท์ 0-4274-4010

● กวินตรา ใจชื่อ ●